

מכתבים

(המשך מעמוד 3)

הולנדרים. השתבש שמו ההולנדי, במשך השנים, מסאן ניקולאס (בהולנדית) לטנטה קלאוס. ניקולאס עצמו היה, כנראה, ארכי-הגמון באסיה הקטנה של המאה השלישית והוא נחשב לא רק לפטרונם של הילדים, אלא גם של המלחים, הבתולות, הגנבים (בימי הביניים קראו לגנבים "פקידיו של ניקולאס הקדוש") וכמובן של הרוסים, שצארים רבים בהיסטוריה שלהם נטלו את שמו. **ליאון כהן, תל-אביב**

ארדיטי; על אבי הבנות והבן היחיד משדרות, פרגי ברמי; על הכדורסלן יאיר בר-עטר ועל מנהלת המכירות דולי אלקובי. בגליון שלפניו (29.1.86) – על סגן ראש-הממשלה יצחק נבון; על הספרית יפית נינו שאימצה את הילד הבתימי; על איש-העסקים דני זיתוני. ובגליון שלפניו (22.1.86) על דודו, הנווט מעולי בולגריה, על הרמב"ם בכבודו ובעצמו...

מנוחת הלבבות

על שרה'לה שרון (העולם הזה 5.2.86)

הואיל ואני אחד הרבים החוטפים, כרברי דפנה ברק, במדור האחרון של מה הם אומרים, צמרמורת רק מאיזכור שמה של שרה'לה שרון והואיל ומפיק התוכנית שלה, מקול הלב, מלוכנ, מודיע כי "המצלמה מעוותת את דמותה של

נשיא לחורש אחר

על 39 נשיאי ארצות-הברית (העו"לם הזה 5.2.86)

הידיעה במדור תמרושים על יוס-הולדתו ה-75 של רונלד רגן, נשיאה ה-40 של ארצות-הברית ולמעשה האיש ה-39 המאייש מישרה זאת, עוררה את סקרנותי, ומתוך האנציקלופדיה שלי יצירתית את הסיכומים הבאים:

שרה'לה שרון (בחברת לאה רבין) ל.קול הלב" מכל הלב

שרה'לה, יש לי הצעה, מכל הלב: סלקו אותה מלפני המצלמה ונבוא כולנו אל המנוחה.

רון רוזנברג, תל-אביב

הצד השני של המטבע

על אמון רוסי (העולם הזה 22.1.86)
אני יודעת כי מאז ומתמיד שומר העולם הזה על איזון בכתבותיו, והוא מקפיד להביא תמיד גם את הצד השני של המטבע. לפיכך מתבקש להביא כנגד הכתבה על הרוסי השמן והעירום, כתבה על אמריקאית רזה ולבושה. **חנה מלר, תל-אביב**

ב-1966 השנים בהן קיים מוסד הנשיאות (הנשיא הראשון, ג'ורג' וושינגטון, נכנס לתפקידו ב-30 באפריל 1789) כיהן כל נשיא, בממוצע, חמש שנים. החלק הגדול (18) הסתפק בתקופת כהונה אחת, של ארבע שנים, והחלק הנכבד (14) זכה בשתי תקופות כהונה (שמונה שנים). יוצאים מן הכלל: פרנקלין דלנו רווולט, שכיהן שלוש תקופות כהונה – 12 שנים כסך הכל; הנשיא התשיעי – ויליאם הנרי האריסון, גיבור המלחמה בכריטיים (1812), שמת מוות טיבעי חודש ימים אחר השבעתו לנשיא והנשיא ה-20, ג'יימס אברם גארפילד, שנורה למוות בחורש שלביעי אחר השבעתו, עליירי מתבקש ממורמר שלא נתקבל לשרות המדינה, ואשר נפטר אחר גסיסה של שבועות מיספר.

שימעון רוזנפלד, ירושלים

קשר הבונה

על תיצרונת הבנות בארץ (העולם הזה 29.1.86)

נוכח הגילוי על התיצרונת הרבה של כננות בארץ, 15 קילו לאיש לשנה, אני מציע להרבות בפריטים עורכה זאת ברכים. זה בהחלט עלול לשפר את יחסינו עם מדינות אפריקה, במיוחד עם זימבאבווה, שהנשיא שלה הוא, אחר הכל, החבר כנען כננה. **יהודה גרושקה, רעננה**

ונכשו: ניקולאס הקדוש

עוד על קדושים נוצריים (העולם הזה 8.1.86 ואילך)

אחרי שכבר דתם בכרבה הקדושה ובי סילוסטר הקדוש, בא עלינו, בשבוע שעבר, בשעה טובה, סנטה קלאוס, נושא שקי-המתנות לחג-המולד. אין קודם כל צריך להעמיד דברים על דיוקם. אין סנטה קלאוס, אלא רק סנטה ניקולאס (ניקולאס הקדוש), וכאשר הוא עבר את האוקיינוס האטלנטי מהולנד לאמריקה, בעיקר בות המתיישבים הראשונים בחוף המזרחי, שהיו

העולם הזה" שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תאריך: 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורכי-משנה: דוב איתן ♦ עורך תכנית: יומי שנין ♦ עורך כתוב: גיורא נוימן ♦ צילמי מערכת: ציון צפריר, ענת סרגוסי ♦ עורך דפוס: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם סיטון ♦ מחלקת המודעות: רפי זכרונז ♦ המו"ל: "העולם הזה" בע"מ ♦ הדפסה: "הדפוס החדש" בע"מ, תל-אביב ♦ הפצה: "גר" בע"מ, תל-אביב

עוד לא נאמרה המילה האחרונה על המתרחש כמועצת פועלי תל-אביב ובהפועל. העולם הזה תרם תרומה חשובה לחשיפת הד אמת, לנועשה מאחורי הקלעים בבית-ברנר וכספינת-הרגל הטובעת שלו: הפועל.

כלב רב-תכליתי

לפני שבועיים הוזמנתי להשתתף כרבי-שיח על תפקיד העיתונות ברמקורתיה, שהתנהל בבניין הבנט. מלבד הברי-כנסת נכחו עיתונאים, דוברים ממלכתיים ואנשי מדיה-תיקשורת. במהלך הרבי-שיח נאמר כי העיתונות היא "כלב השמירה של הרמקורת". על כך הגיב דובר ממשלתי, בגימיה של שליטה. "יותר נכון לאמר שהעיתונאי הוא כלב-צייד" הוא טען שהעיתונאים משדלים להשיג מידע בכל האמצעים וחודרים לתחומים לא ידועים, והכל כדי לפרסם סנסציות. הוא גם רמז שלא פעם פועלים העיתונאים לטובת עצמם, לשם קידום הקריירה שלהם כדי להצליח בתחרות עם עמיתיהם.

בשם העיתונות הוריתי באשמה וטענתי כי העיתונות היא כלב רב-תכליתי – כלב-שמירה וכלב-צייד גם יחד.

תפקיד העיתונאי הוא להביא את המידע לאזרחים, כמעט כל האמצעים כשרים לכך. מפני שבלי זרם חופשי ומתמיד של מידע, אין הרמקורת שיה יכולה לפעול. כלי זרם חופשי כזה, אין הד אורח יכול לשמור על הממשלה, לבחור בכנסת ולפקח על בתי-המשפט – ואף אחד מן המוסדות האלה אינו יכול לתפקד באורח רמקור טי בלי פיקוח זה.

משום-כך, אין זה חשוב אם הוא ממריץ את העיתונאי להשיג הישגים. אם הוא בעל מצפון חברתי, מוטב. אך גם הוא פועל רק למען הקריירה שלו, כדי להצליח במיקצונו ולהתקדם במערכת – די בכך. אם קצידי-מישטרה מפענח פשעים ומגלה פושעים – האם זה חשוב אם הוא פועל מטעמים אידיאליסטיים טהורים או לשם קידום עצמי? אם חברי-כנסת ממלא את תפקידו כראוי, והרבר היחיד המעדיין אותו הוא הפירסום העצמי והכותרת שלמחרת בבוקר – האם זה רע? האם ח"כ טוב וחולה-פירסום אינו עדיף על ח"כ בעל-מצפון, שאינו עושה דבר?"

מובן שהתנגדתי לכל חקיקה בענייני-עיתונות. הסיבה: המימסד הפוליטי והעיתונות נמצאים בשני הצדדים של מיתרס. תפקיד העיתונות הוא למתוח ביקורת מתמדת על המימסד הפוליטי, כדי למנוע שרירות ושחיתות. יש מתח מתמיד בין המימסד הפוליטי והעיתונות.

אם המימסד הפוליטי – הממשלה והכנסת – יוכלו לחוקק חוקים הנוגעים לעיתונות, הם יחוקקו תמיד חוקים נגד חופש-העיתונות ונגד זכות-הציבור-לדעת. הרי זה כאילו ניתן לקבוצת כרוגל לחוקק חוקים נגד קבוצת-הכדורסלן היריבה. אין בכך סכנה במדינה כמו ארצות-הברית, שבה מעניקה החוקה הגנה מוחלטת לחופש-העיתונות ולחופש-הביטוי. בישראל אין חוקה, ואין מחסום בפני ההפקרות הפרלמנטרית, מלבד העיתונות. משום-כך תהיה כל חקיקה מיועדת לסילוק המחסום הזה.

קויה יני

סדרת המאמרים, שפורסמה בעולם הזה (22.1.86 והלאה) על המתרחש בהפועל תל-אביב ובבית-ברנר, חשפה לראשונה בתיק שורת הישראלית ליכולת רב שנצבר במשך שנים במסורת ההסדרות תל-אביב.

קדמה לסידרה על הפועל סדרת-חשיפה בת שני מאמרים של יאיר קוטלר על חבר הכנסת רב בן-מאיר, שהיה הבוס הכלי-יכול במועצת פועלי תל-אביב (העולם הזה 13.11.85 ו-20.11.85). כרי להבין את הרקע למפולת שאירעה בהפועל היה הכרח עיתונאי לתאר את עידן בן-מאיר. בתקופתו, שנמשכה שנים, פשה הריקבון והעמיקה השחיתות עד שפגעה גם בהפועל, ובעיקר בספורט הייצוגי – כדורגל וכדורסל.

בן-מאיר הוא בעיקרו עסקן לצורכי-ראווה שהכל כשר בעיניו כדי להשיג את מטרתו: חברות בכנסת, חתימה לחכרות בממשלה, צבירת כוח במסודות מפתלות.

מועצת-הפועלים היתה כשכילו מיקצפה למימוש חלומותיו. הוא פיוח כספים על ימיו ועל שמהלך של שהעומד כראש מועצת-הפועלים יוכה בתהילה ובכבוד הראוי. גם המוסדות הפועל נרתמו עליירו לאותו מאמץ, וגם הם – כמו גופים אחרים שסרו למרות ההסדרות תל-אביב – נטלו מן הקופה הציבורית ומקרנות עלומות, עד שהתרוקנו.

כתבי-הספורט, הממלאים עמדים בכל יום במגזינים מהוררים כצבע, נגררו אחרי סדרת המאמרים בעולם הזה והקרישו, אחרי כמה ימים של רממה, יותר מקום למתרחש בהפועל תל-אביב, אך ננחה – כדרכם בקודש – מביקורת כלפי עסקן זה או אחר, האשמים במתרחש, מחשש שמא ייכרת העץ שעליו הם תלוים ושמןו סיפוריהם. שחיתות בספורט אינה נחשפת במדוריה-ספורט, שרובם מוקרשים לרכיביות על הנעשה בצמרת, תחזית וסיפורי בדים. מובן מאליו ששום כתבי-ספורט שהלך בעיקבות העולם הזה לא טרח להזכיר את השיבוץ המסויים.

יכול מאוד להיות שהספורט הישראלי לא היה כשוק פרסי, כפי שהוא היום, אילו היו עיתונאי-הספורט ממלאים את תפקידם העיתונאי, כנדרש מעיתונאי: חשיפה קבועה של המתרחש מאחורי הקלעים, תוך שמירה על אתיקה מיקצועית וטהרה-מירדת אישי. העובדות, שפורסמו בשלושה מאמרים של העולם הזה, שאולי היו ידועות גם לעיתונאים אחרים, טואטאו במשך שנים מתחת לשטיח. גם בנושא הספורט פועל כתיקשורת הישראלית קשר של שתיקה או השתקה.

תוצאה מיידית של הסידרה: גיזבר הפועל, יצחק ציגל, הודה מתפקידו אחרי שפורסם בעולם הזה, בכתבה השלישית, מיכתבו אל מנהל משרד מבקר-ההסתדרות אליעזר וולטמן, וכו'. בתנאים לא-מאד-דייקניים" על תקציב הפועל. זכו שהתגוץ והוחזר גיזבר מועצת הפועלים, עוזי כהן. את שלמה שטנגר, מבקר ההסדרות.

עודו התפתחות: תרי קאופמן, המנקה את הוזהמה שהותיר אחריו רב בן-מאיר, הודיע כי הוא ניהל את המפתחות על השלוחו ויפתל מתפקידו, אם יאלצו אותו לשלם מקופתו הריקת עוד 120 אלף דולר למחלקת הכדורסל, כדרישתה.